

בראתי יצר הרע ובראתי

תורה תבלין

A Torah Tavlin Publication
34 Mariner Way, Monsey, NY 10952

שבת קודש פרשת ויצא - Shabbos Parshas Vayaitzay

יב' כסלו תשס"א - December 9, 2000

לכל זמן ועת

חדלקת נרות - 4: 09 שקיעה/יום חשבת - 4: 28
זמן קריאת שמע/מ"א - 8: 53 צאת חוכבים/מעריב - 5: 18
זמן קריאת שמע/גר"א - 9: 29 לשיטת רבינו תם - 5: 40

מדעת עליון

ושמרני בדרך הזה אשר אנכי חולץ ונותן לי לחם לאכל ובגד ללבוש וגו' (כח-ב)
מבואר במפרשים שיעקב אבינו בקש מחשיית שלא יתן לו לחם יותר מכדי
אכילתו ובגד יותר מכדי צרכו ללבוש, ושימנעו ח' מן החוב ורב פנינים ולא יתן
לו מותרות, אלא החכרתי, דחיינו לחם לאכול ובגד ללבוש. אמנם אי"כ, צ"ב
שחיי מצינו לחץ שיעקב אבינו התעשר מאד, שנה ייפוצר האיש מאד מאד
ויחיי לו צאן רבות ושפחות ועבדים וכו' ". וחלא, אם כל זה היה כנגד רצונו, למח
עשה לו חשיית עוד יותר, בדבר שאינו רצונו בו וחתפל על חימוכו?
אלא מירש האדמו"ר ר' יואל מססמר זצ"ל, בעל דברי יואל, שבאמת יעקב
אבינו לא חתפל שימנע ח' העשירות ממנו, ואדרבה היה חפץ בה לצורך עבודת
ח'. אמנם חתפל שלא יבשל על ידו, ושיתן לו חשיית דעת וחשבה אמיתית,
שמה שיתן לו חשיית בתוספת חשפנה מן השמים, לא יחפץ מזה לעצמו כי אם
החכרתי "לחם לאכול ובגד ללבוש", והשאר יקדיש לחזקת התורה, ולצדקה,
ועבודת ח'. נוחו מה שאמר יעקב אבינו "ושמרני בדרך הזה" - ר"ל, שלא אלמד
מדרכי עשו ולבן הרשעים, "ונותן לי לחם לאכול ובגד ללבוש" - אלא שיתן
חשיית לי דעת וחשבה שאדע שחולק שלי אינו כי אם לחם לאכול ובגד ללבוש,
והשאר כולו מוקדש לעבודת ח'.

ויאמר יעקב אל לבן הבה את אשתי כי מלכו ימי ואבואה אליה וגו' (כט-א)
פרש"י וחלא קל שבקלים אי. נ. אמר כן, אלא לחולץ תולדות אמר כן ע"כ.
ולכאורה עדיין קשה משפטי, שלמה דבר יעקב בלשון כזו שאף קל שבקלים

ויאמר חן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה השקו הצאן ולבו רעו (כט-ז)

Why was Yaakov so critical of the shepherds, accusing them of idling?
It should have been evident that the stone covering the well was so
massive that it required the combined strength of many men to move it.
And if he was critical of them for not even attempting to move it, how did
he know that they did not? Perhaps they had tried unsuccessfully to move
the stone before he had even arrived?

The Sefas Emes, R Yehuda Aryeh Leib of Ger ZT"L answers that
even if they had made an unsuccessful attempt, the shepherds still had no
excuse for sitting around idly. They should have continued trying. Even if
previous efforts by the shepherds to move the rock appeared futile, they
might have at least loosened the big stone just enough so that the next
attempt would have succeeded. Indeed, Yaakov's moving the rock single-
handedly, may have been a sign from above that they had given up
prematurely, and that just another bit of effort, would have been sufficient
enough to have achieved their purpose.

We cannot guarantee the success of our efforts, but it is our obligation
to at least try to achieve our goals, and to continue to persist in trying,
even in the face of previous unsuccessful attempts.

הוא היה אומר

R' Yechiel Michel of Gustinin ZT"L would say:

"When a Jew who has come from afar walks into the *Beis Medrash*
early in the morning, one does not ask him if he has prayed yet, but
whether he has eaten yet!"

R' David'l of Lelov ZT"L would say:

"I once heard a man say to another, 'If I did not fear G-d, I would kill
you!' Now, that's what I call a G-d-fearing person!"

R' Yisroel Meir Kagan ZT"L (The Chofetz Chaim) would say:

"There is no need to talk about another person. If you wish to praise
someone, praise *Hashem*. If you wish to find fault with someone, you
would do better to look for faults within yourself!"

To sponsor or dedicate an issue call 914-362-4300 or E-Mail: TorahTavlin@aol.com

first I would like to explain to you something. If you come to a *Rov's* house on a *Shabbos* afternoon, and you knock on the door but there is no answer, it would not be wise to continue knocking. You would have to think that perhaps the *Rov* is a bit tired and has gone to rest for a little while."

The little boy turned pale as he looked at the venerable *Rov* with purity and innocence, "I - I'm so sorry," the boy stammered, tears forming at the corners of his eyes. "It's just that - I never thought that a *Rov* sleeps on *Shabbos*!"

The *Tschebiner Rov* was so taken aback by the child's perception of how a *Rov* would act, that from then on he never again slept on *Shabbos* afternoon.

TORAH GEMS

יחלם וזנה סולם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה וכו' (כח-יב)

Rabbeinu Yaakov "Ba'al Haturim" ZT"L notes that "סולם" - *ladder*, has the same numerical value as "ממון" - *money*, and as "עוני" - *poverty*. He thus explains the ladder in Yaakov's dream symbolically: "*A ladder standing on the ground*" - referring to the depths of destitution, "*with its top reaching the heavens*" - alluding to the heights of prosperity.

Clearly, he does not mean that financial success can be referred to as "*the heavens*." Evidently, he means that there are two sides to the coin. A person can use his money for the needs of "*the land*," exclusively for physical pursuits, spending more and more of his resources on luxuries and the pleasures of life. Alternatively, he can utilize his assets - or at least a sizable portion of them - for the needs of "*the heavens*," by not sacrificing his children's education to save money, by participating in charity campaigns, supporting the needs of the *yeshivos* and *Torah* study groups.

One must also realize that "*the angels of God ascend and descend the ladder*." Each penny one spends for the sake of a mitzvah, be it charity, kindness, education or *Torah*, yield angels who plead his case favorably in the Heavenly Court. They ascend the heavens to bring merit to him and his family, and they then descend in order to protect and defend. The power of charity, kindness and the support of *Torah* study is such that the individual reaps the fruits in this world, while the principal remains for him and his family in the World to Come.

אינו מדבר כן? וגם קשה מה שאמר הכת' 'ויהיו בעיניו כימים אחדים באהבתו אותה', הלא כידוע הדבר הוא להיפך, שבשביל אהבה גדולה שיש לו לאדם, אז כל יום שמחכה נחשב אצלו כשנה, ולא להיפך שבשביל אהבתו אותה יחשב לו ז' שנים כימים אחדים?

אלא ביאר מרן הגמור' אליהו מאיר בלוח צ"ל בס' פניני דעת שבאמת כל מעשה האבות הקדושים היה נעשה רק לתכלית של קידוש ה' ותקון עולם, ע"י בנין של כלל ישראל שזה תכלית העולם, וכל מעשה גופני או חומרי היה נעשה רק למילוי רצון ה', ונתחזה ענין של קדושה וטהרה. וכמו כן כאן שאהבת יעקב את רחל לא היתה אהבה פשוטה, אלא היא היתה אהבה עליונה אשר תכלית בנין ישראל תלויה בה, וממילא מובן שעבודת ז' שנים עבור התכלית של תקון עולם לאלפי דורות היו בעיניו כימים אחדים לעומת התועלת הנצחית שיצאה מאהבה כזאת. וזה נמי משאמר יעקב "הבה את אשתי" - כלומר שהיה זה אצלו ענין של קדושה ותכלית להעמיד שבטי קה, ואין לזה שום שייכות לקלות כלל, אלא זהו בנין של כלל ישראל, שזה תכלית העולם.

מעשה אבות.... סימן לבנים

יפגע במקום וילן שם כי בא השמש וישכב במקום ההוא וגו' (כח-יא)

Chazal tell us that when Yaakov reached *Har Hamoriya* and put his head down to rest, it was only the first time in 14 years that he actually slept. For the previous 14 years, while at the Yeshiva of Shem and Aver, Yaakov learned *Torah* continuously and did not sleep even once.

The story is told that on a warm and long *Shabbos* afternoon, after eating his *shabbos* meal, the *Tschebiner Rov*, R' Dov Berish Wiedenfeld ZT"L, felt a bit weary and decided to lie down. He had been resting only a short while when he heard a knock on the door. At first he ignored it, thinking that whatever it was could probably wait until later. But when the knocking became louder and more persistent, the *Rov* arose and hurried to open the door thinking, "Perhaps it is an emergency."

Opening the door, however, he found a nine-year-old boy holding a *gemara*. (Yerushalayim, where he lived, is surrounded by an *Eruv*.) "*Gut Shabbos*," said the *Rov* to the young boy, "Is there something that I can help you with?"

The little boy looked up at the great sage, and said, "I just finished a chapter of *gemara*, and I would like the *Rov* to test me on it." The elderly *Rov* invited the boy inside and offered him a seat.

"My child," he said, "I would love to listen to you say the *gemara*, but